

søge Skolen om Vinteren, og have de almindelige fornødne Skolekundefaber, kunne fritages visse Uger eller Maanedes om Sommeren fra at søge Skolen. I Overensstemmelse med vort Skolevæsenes Udsvikling vilde det, naar vi fik en saadan Bestemmelse her, blive Skolecommissiøner, til hvem en saadan Myndighed blev overdraget. Jeg deler fuldkommen med den ærede Forslagsstiller Ansigt om, at der maa blive større Lettelse for fattige Folk til at faae deres Børn ud at tjene, end der nu er efter den bestaaende Skoleanordning, og ifølge det hele Forhold, hvori det Kirkelige er kommet til Staten ved Grundloven, troer jeg, at Udskrivning af Skolen maa blive uafhængig af Confirmationen, saa at den kommer til at danne Overgangen til Indtrædelse i det borgerlige Forhold. Da Sagen første Gang var for her, tillod jeg mig at bemærke, hvorledes der i denne Henseende savnedes en Bestemmelse, som dengang meente var overflødig, navnlig, at der i det Document, hvorved de skulde ratificere deres borgerlige Stilling, nemlig deres Studsmaalsbøger, skulde optages en Bestemmelse om, at Udskrivning af Skolen skulde træde istedetfor Confirmationen. Jeg mener, at alle disse kirkelige Bestemmelser maae udsøndres fra vore borgerlige Forhold, hvorfra derimod Skolen ikke kan udsøndres. Uagtet jeg saaledes finder store Mangler ved nærværende Forslag, da jeg finder, at det ikke er frit nok, idet der kunde ønskes meget mere Myndighed overdraget Skolecommissiønerne til at fritage Børnene for Skolegang, og at man kunde ønske Cancelliecirclairet af 3die September 1822 kaldt til Live igjen, og uagtet jeg kunde ønske, at Adskillelsen mellem Skolen og Confirmationen var mere bestemt udtalt, saa skal jeg dog stemme for dette Lovforslag i Haab om, at det ved videre Bearbejdelse, som dog næppe vil kunne skee i denne Sæssion, maa komme til en større og mere bestemt Udsvikling. Hvorvidt Confirmationen skulde finde Sted for tidlig eller for sildig er her ikke Stedet at afgjøre; den ærede Forslagsstiller har meent, at Børnene kunne confirmeres førend det 14de Aar, en anden æret geistlig Taler har meent, at det var for tidligt; en anden æret Taler, som sidder her i Nærheden, meente ligeledes,

at de bleve confirmerede for tidligt. Det er Noget, som maa opsættes, til vi faae den Kirkesforfatning, som vi maae vente kommer, naar først det religiøse Liv er kommet i Bevægelse. Jeg skal kun tillade mig at minde om, at Luther meente, at naar et Barn var en halv Snees Aar gammelt, kunde det stedes til Herrens Bord, og Sjællands første lutherste Biskop meente, at naar et Barn var 8 à 9 Aar gl., kunde det stedes til Herrens Bord; men disse Bestemmelser om Confirmationen høre jo ikke hen under Skolevæsenet. Skolen maae vi see at faae emanciperet fra Præsternes Herredomme og stillet i det rette Forhold til det borgerlige Liv, og netop fordi Lovforslaget i denne Henseende gaar Noget fremad, stemmer jeg saameget heller derfor.

Tscherning: Jeg maa tilstaae, at jeg ikke ganske har forstaaet Meningen af dette Lovforslag, og endnu mindre Modstanden derimod. Jeg har formodet, at Meningen med Lovforslaget skal være, at forsaavidt de nævnte Paragrapher ikke give vedkommende Forældre tilstrækkelige Midler ihænde til at faae deres Børn ud af Skolen, skulde dette Middel gives ved denne Lov, naar det 14de Aar var fyldt. Jeg troer, at Lovforslaget maatte væsentlig omformes, for at faae det klart, at det er Meningen. Naar Sagen foreligger saaledes, forekommer det mig, at det er et aldeles simpelt og nødvendigt Lovbud i nærværende Dieblik. Der maa komme et Dieblik; hvor Forældrene blandt det menige Folk blive Herrer over deres Børn, og dette Dieblik kunne vi ikke bestemme efter visse Kundefabers Erhvervelse; thi deres bedste Kundskab — og vi maae glæde os ved, at de finde sig deri — ligger i et ærligt Sindelag; kraftige Hænder og gode Lemmer, hvorved de kunne erhverve sig deres Føde. Det er en saa stor og vigtig Opgave for det hele Folk og for den hele Stat, at Folket tidlig føler Vigtigheden af, ved dets egne Kræfter at kunne erhverve Føden, at vi ogsaa maae bestemme, naar det Tidspunkt kommer, hvor det udelukkende skal staae til Forældrene, at vise Børnene denne Vej. Vi kunne ikke bestemme nogen anden Art af Grændse end en Aldersgrændse; man kan rykke den høiere op eller lavere ned; men man kommer til at ende med